

2011-05-24

Dnr 43-2009:3755

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Västra Hamnens skola
i stadsdel Centrum, Malmö kommun

Rektorn vid Västra Hamnens skola

Centrum stadsdelsfullmäktige

Tillsyn i Västra Hamnens skola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-8

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Västra Hamnens skola och stadsdel Centrum skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Västra Hamnens skola startade sin verksamhet förra läsåret och omfattade då förskoleklass och grundskola årskurserna 1-2. Innevarande läsår har skolan elever upptill årskurs 8 och först nästa läsår kommer skolan att ha elever i årskurs 9. Sålunda finns det i dagsläget ingen nationell statistik över elevernas måluppfyllelse eller resultat på nationella prov. Trots det vill Skolinspektionen redan nu göra skolan uppmärksam på att endast 52,5 procent av elevena i årskurs 8 nådde målen för minst godkänt i de 14 ämnen som de fått undervisning i höstterminen 2010. 20 procent av eleverna uppnådde inte målen i tre ämnen

eller flera. Även uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling i varje ämne behöver utvecklas. De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen kan bli mer konkreta och begripliga för såväl elever som föräldrar och därtill tydligare relaterade till de nationella målen.

De flesta lärare på skolan är nyanställda sedan i höstas och flera ger uttryck för att det saknades tid att förbereda sig och upprätta gemensamma rutiner inför läsåret. Som en konsekvens av detta präglas en stor del av arbetet på skolan av "nödlösningar" och ofta tillämpar lärarna metoder som de använt på tidigare arbetsplatser utan att hinna reflektera över om det arbetssättet är bra. Av besöket framgår också att skolans två arbetslag har dålig kännedom om varandras verksamhet och rektorn tillstår att skolan till viss del har polariserats. I intervjuer med lärare och föräldrar framkommer en viss frustration över att skolan inte fått tid att skapa enhetliga rutiner och för att råda bot på detta har rektorn skapat en arbetsgrupp i syfte att utveckla skolan i en gemensam riktning. Vidare framgår av besöket att kontakten mellan skolan och föräldrarna kan bli bättre.

Skolinspektionen har i tillsynen av Västra Hamnens skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen; Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan; Kursplanerna).
- Skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen som ska ge elev och vårdnadshavare information om elevens kunskapsutveckling uppfyller inte författningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen; Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg).
- Rektorn inhämtar inte kunskap om och följer upp lärarnas undervisning (2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag; Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Samverkan mellan lärarna på skolan i syfte att se till att eleverna får överblick och ser sammanhang sker inte i tillräcklig utsträckning (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte i alla delar författningarnas krav (14 a kap. 1985 års skollag; 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbete med planer mot diskriminering och kränkande behandling).

- Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas inte alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav (5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen).
- Särskilt stöd ges inte till alla elever som har svårigheter i skolarbetet (4 kap. 1 § andra stycket 1985 års skollag; 5 kap. grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagan 2

Rektor och stadsdel Centrum har ansvar för att Västra Hamnens skolas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast sex månader från den dag beslutet för stadsdel Centrum meddelas. I den redovisningen ska ingå en sammanställning av samtliga kunskapsresultat för att kunna bedöma skolans måluppfyllelse. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet, men förutsätter att rektorn och stadsdel Centrum snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Cecilia Rösténus.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind

Enhetschef

Evy Öst

Utredare/Föredragande

Beslut

Tillsyn i Västra Hamnens skola

2011-05-24

4 (4)

Dnr 43-2009:3755

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Västra Hamnens skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i stadsdel Centrum under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i stadsdelen. Skolinspektionen besökte Västra Hamnens skola den 27-28 april 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela stadsdelen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i stadsdelen i ett beslut (slutligt beslut). Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister senast tre månader efter att stadsdelsbeslutet meddelades.

Skolinspektionens tillsyn i Malmö kommun kommer slutligen att redovisas i ett kommunövergripande beslut som även avser den verksamhet som delegerats till stadsdelsnämnderna och Utbildningsnämnden. Beslutet riktas till Malmö kommun såsom huvudman och ytterst ansvarig för den delegerade verksamheten.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från stadsdelen och Västra Hamnens skola, dels den information som samlats in under besöket. I Västra Hamnens skola intervjuades rektorn, lärare, elever och föräldrar. Även annan information om stadsdelen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn & granskning](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn%20och%20granskning)).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Västra Hamnens skola

Västra Hamnens skola	Antal elever
Förskoleklass	26
Grundskola	234

Källa: Rektorns uppgifter 2011-04-29

Västra Hamnens skola startade sin verksamhet i en paviljong läsåret 2009/10 och omfattade då förskoleklass, grundskola årskurserna 1-2 samt skolbarnsomsorg. Inför höstterminen 2010 stod den nya skolbyggnaden klar för inflyttning och verksamheten har nu utökats att omfatta årskurserna 3-8 för att kommande läsår innefatta f-9. Skolan har även en så kallad förberedelseklass (årskurs 8) med sex ensamkommande flyktingbarn som slussas ut i de andra åttorna allteftersom.

Tillsynsprotokoll för Västra Hamnens skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och
utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Kursplanerna

Motivering:

Eftersom det är först nästa läsår som skolan har elever som lämnar årskurs 9, finns ännu ingen nationell statistik att tillgå vad gäller skolans kunskapsresultat. Skolan har heller inte hunnit genomföra de nationella ämnesproven i någon årskurs, varför några provresultat inte finns att tillgå ännu. Likaså saknas underlag för bedömning mot målen i årskurs 5 i alla ämnen samt årskurs 3 i svenska och matematik.

Av de betyg som eleverna i årskurs 8 fick i höstas ingick alla ämnen utom fysik och religion och där framgår att det är endast i Idrott och hälsa som eleverna har full måluppfyllelse. Andelen elever som inte nådde godkänt i tre ämnen eller flera var 20 procent och närmare hälften av eleverna nådde inte godkänt i minst ett ämne. Sämst måluppfyllelse har matematik där 30 procent av eleverna inte når godkänt. Rektorn har uppmärksammat detta och har av den anledningen anställt ytterligare en matematiklärare.

För att kunna göra en komplett bedömning av kunskapsresultaten vill Skolinspektionen vid uppföljningen ta del av en samlad bild av elevernas måluppfyllelse i svenska/svenska som andraspråk och matematik för årskurs 3 samt i alla ämnen för årskurserna 5 och 9.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

Skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen som ska ge elev och vårdnadshavare information om elevens kunskapsutveckling uppfyller inte författningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska läraren i en individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne samt ange vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen. I de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av är det inte helt tydligt vilka mål eleverna har uppnått och vilka mål som eleverna ska arbeta vidare mot. Det varierar också i vilken grad det framgår vilka insatser som behövs för att nå de uppställda målen. Personalen inte kommit överens om en gemensam mall och dem de använder är varken de själva, föräldrarna eller rektorn nöjda med.

I intervjuer med föräldrar, lärare och rektor framkommer ett behov av att uppföljningen av elevernas måluppfyllelse utvecklas. Rektorn behöver se till att arbetslagen arbetar med uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling på ett likvärdigt sätt så att elever och vårdnadshavare får en tydlig bild av elevernas måluppfyllelse i alla ämnen. Genom att tydligare ange vid utvecklingssamtalen vad eleverna bedöms mot i kursplanerna underlättar det för eleverna att veta hur de ska fortsätta utvecklas samt deras föräldrar i arbetet med att stödja sina barn i kunskapsutvecklingen.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Rektorn inhämtar inte kunskap om och följer upp lärarnas undervisning.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Vid samtal med rektorn och lärare framkommer att starten av Västra Hamnens skola tagit mycket tid i anspråk. Lärare och rektor uppger vidare att det bland annat som en konsekvens av detta sällan förekommer övergripande diskussioner om hur arbetet bedrivs i skolan. Lärarna och rektorn själv menar att rektorn till viss del är förtrogen med lärarnas undervisning, tack vare lektionsbesök och medarbetarsamtal, men inte i tillräcklig grad.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Rektorns beslutfattande****Bedömning:**

Samverkan mellan lärarna på skolan i syfte att se till att eleverna får överblick och ser sammanhang sker inte i tillräcklig utsträckning.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

På Västra Hamnens skola är lärarna organiserade i två ämnesövergripande arbetslag, ett för årskurserna F-5 och ett för årskurserna 6-8. Samarbete inom arbetslagen är regelbunden, men inte mellan arbetslagen och rektor menar att skolan till viss del har polariserats. Lärarna som undervisar de yngre eleverna har dålig kännedom om de äldre barnens lärares undervisning och vice versa. Både lärare och rektor uttrycker en önskan om att eleverna ska känna igen sig genom åren från att de börjar förskoleklass till de uppnår årskurs 9.

I intervjuer med rektor och lärare framgår även att samverkan med de skolor som eleverna kommer ifrån kan utvecklas. På grund av undermåliga överlämningar har skolan idag dålig information om vilka ämnen eleverna tidigare har fått undervisning i och vilka eventuella stödåtgärder eleverna haft.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte i alla delar författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 1985 års skollag

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbete med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Som en del av värdegrundsarbetet har skolan en plan mot kränkande behandling, men i intervjuer med lärare och elever framkommer en variation i vilken utsträckning man varit med om att upprätta planen. Det finns vidare tydliga rutiner i planen för hur personalen ska agera vid misstanke om kränkningar samt rutiner för om en vuxen kränker en elev. Även här varierar det stort huruvida lärare och elever har kännedom om dessa rutiner.

För att upptäcka eventuella kränkningar får eleverna på skolan fylla i en trivselenkät. I skolans plan står däremot inte vilka åtgärder skolan avser att vidta utifrån den kartläggning som genomförts. Alla elever har dessutom hälsosamtal med skolsköterskan och inte heller här kan man utläsa vad de har gett och vilka insatser de har genererat.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas inte alltid åtgärdsprogram.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

Av besöket på skolan framgår att det finns ett stort engagemang bland personalen att så långt som möjligt stödja alla de elever som är i behov av särskilda stödinsatser. Däremot upprättas inte alltid åtgärdsprogram till elever som riskerar att inte nå godkänt. I intervjuer med lärare och rektor framgår att om en elev riskerar att inte nå målen i flera ämnen (olika många beroende på lärare) då skriver lärarna en "planering för måluppfyllelse" där det framgår i vilket ämne som eleven riskerar att inte uppnå målen. Först efter att eleven fått flera "planeringar för måluppfyllelse" upprättas åtgärdsprogram.

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte till alla elever som har svårigheter i skolarbetet.

Författningsstöd:

4 kap. 1 § andra stycket 1985 års skollag

5 kap. grundskoleförordningen

Motivering:

Tillsynen visar att alla elever i behov av särskilt stöd uppmärksammas, men att inte alla får det stöd de har rätt till. I början av läsåret kunde personalen konstatera att ett antal elever hade dyslexi och för att möta dessa elevers stödbehov använde skolan en stor del av sina resurser till att tillgodose dessa elever med stöd av specialpedagog och extra stödmaterial. Rektorn tillstår att den här resursfördelningen möjligen skedde på bekostnad av att elever med andra svårigheter i skolarbetet inte fick det stöd de hade behov av, men att skolan nu blivit bättre på att tillgodose även dessa elevers stödbehov om än inte fullt ut ännu. Även lärare framhåller att de ibland är svårt att få resursstöd till elever i behov av särskilt stöd. Det är i första hand undervisande lärare som ansvarar för att tillse att eleverna får det stöd de har rätt till och specialpedagoerna ska kopplas in först i ett senare skede.